

انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران

وضعیت تولید جهانی صنعت ماشین آلات و تجهیزات صنعتی

مریم خزاعی
آبان ۱۴۰۲

چکیده

در این گزارش ضمن معرفی نحوه طبقه‌بندی بین‌المللی فعالیت‌های زیر مجموعه صنعت تولید ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی، به وضعیت تولید صنعت ساخت در جهان طی هفت ماهه نخست ۲۰۲۳ با تاکید بر صنعت تولید ماشین‌آلات پرداخته شده و روند ماهانه شاخص تولید و نرخ تغییرات آن در مقایسه با مدت مشابه گذشته را مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار داده است.

همچنین وضعیت صنعت تولید ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی از منظر سطح فناوری و رشد آن طی مدت مورد بررسی همراه با سایر صنایع دارای سطح فناوری مشابه، ارائه و مقایسه شده است.

صنعت ساخت (Manufacturing Industry) مجموعه‌ای از فعالیتهای صنعتی را در بر می‌گیرد که بر اساس طبقه‌بندی سازمان ملل تحت کدهای آیسیک (ISIC) دورقمی ۱۰ الی ۳۳ قرار می‌گیرند. یکی از فعالیتهای صنعتی، تولید ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی است که تحت کد ۲۸ آیسیک طبقه‌بندی می‌شود و خود به دو گروه اصلی شامل **ماشین‌آلات و تجهیزات با کاربرد عام (۲۸۱)** با اجزایی مانند موتورها، کمپرسور و پمپ‌ها و **ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی با کاربرد خاص (۲۸۲)** دربرگیرنده مواردی مانند ماشین‌آلات تولید محصولات غذایی، پلیمر، نساجی و سایر موارد مشابه تقسیم می‌شوند.

28 - Manufacture of machinery and equipment

281 – Manufacture of general-purpose machinery

2811 - Manufacture of engines and turbines, except aircraft, vehicle and cycle engines

2812 - Manufacture of fluid power equipment

2813 - Manufacture of other pumps, compressors, taps and valves

2814 - Manufacture of bearings, gears, gearing and driving elements

2815 - Manufacture of ovens, furnaces and furnace burners

2816 - Manufacture of lifting and handling equipment

2817 - Manufacture of office machinery and equipment (except computers and peripheral equipment)

2818 - Manufacture of power-driven hand tools

2819 - Manufacture of other general-purpose machinery

282 – Manufacture of special-purpose machinery

2821 - Manufacture of agricultural and forestry machinery

2822 - Manufacture of metal-forming machinery and machine tools

2823 - Manufacture of machinery for metallurgy

2824 - Manufacture of machinery for mining, quarrying and construction

2825 - Manufacture of machinery for food, beverage and tobacco processing

2826 - Manufacture of machinery for textile, apparel and leather production

2829 - Manufacture of other special-purpose machinery

تولید ماشین آلات و تجهیزات طبقه بندی نشده در جای دیگر	۲۸
تولید ماشین آلات با کاربرد عام	۲۸۱
تولید موتور و توربین به جز موتورهای وسایل نقلیه هوایی، خودرو و موتورسیکلت	۲۸۱۱
ساخت تجهیزات نیروی سیال	۲۸۱۲
تولید سایر پمپ‌ها، کمپرسورها، شیرها و سوپاپ‌ها	۲۸۱۳
تولید یاتاقان، چرخ دنده و دیفرانسیل	۲۸۱۴
تولید اجاق و کوره و مشعل‌های کوره	۲۸۱۵
تولید تجهیزات بالابر و جابجاکننده	۲۸۱۶
تولید ماشین آلات و تجهیزات دفتری (بجز رایانه و وسایل جانبی)	۲۸۱۷
تولید ابزار دستی موتوردار	۲۸۱۸
تولید سایر ماشین آلات با کاربرد عام	۲۸۱۹
تولید ماشین آلات با کاربرد خاص	۲۸۲
تولید ماشین آلات کشاورزی و جنگل‌داری	۲۸۲۱
تولید اهره برقی ثابت	۲۸۲۲
تولید ماشین آلات متالورژی - ذوب فلزات	۲۸۲۳
تولید ماشین آلات استخراج معدن و ساختمان	۲۸۲۴
تولید ماشین آلات عمل‌آوری مواد غذایی، نوشیدنی‌ها و دخانیات	۲۸۲۵
تولید ماشین آلات برای تولید منسوجات و البسه و چرم	۲۸۲۶
تولید سایر ماشین آلات با کاربرد خاص	۲۸۲۹

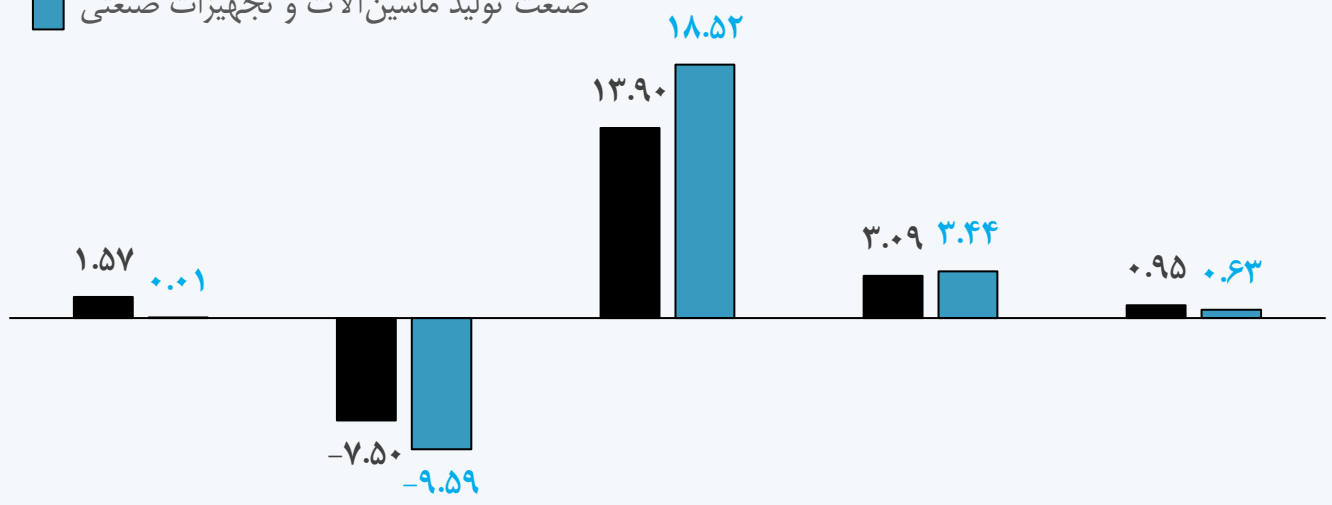

درصد تغییر شاخص تولید کل صنعت ساخت و صنعت تولید ماشین‌آلات و تجهیزات

صنعتی طی هفت ماهه ۲۰۱۹ الی ۲۰۲۳ نسبت به مدت مشابه سال قبل

■ کل صنعت ساخت
■ صنعت تولید ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی

هفت ماهه ۲۰۱۹ هفت ماهه ۲۰۲۰ هفت ماهه ۲۰۲۱ هفت ماهه ۲۰۲۲ هفت ماهه ۲۰۲۳

منبع داده‌ها: یونیدو و محاسبات کارشناسی

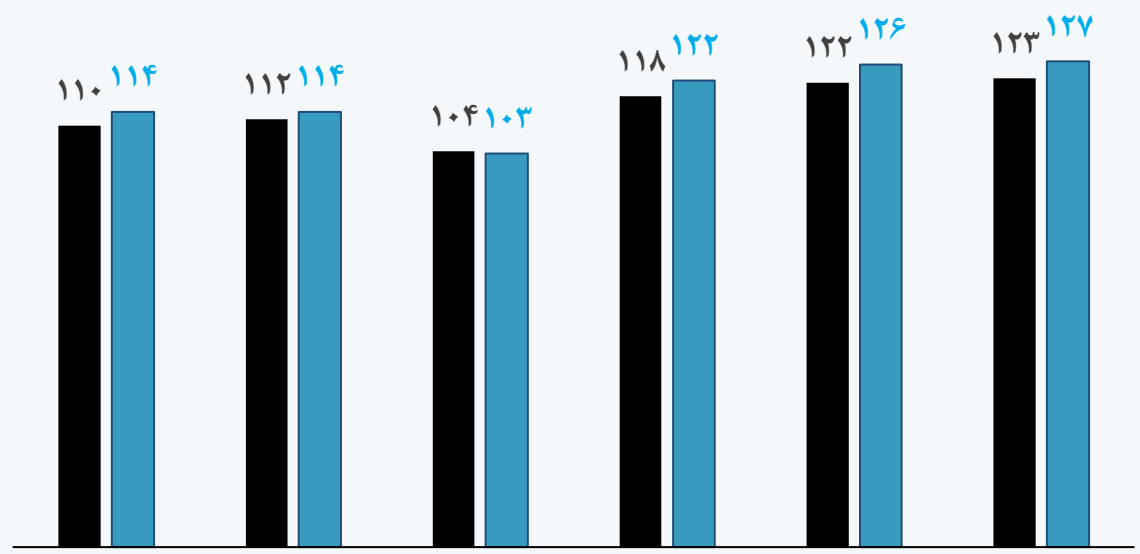
متوسط شاخص کل تولید صنعت ساخت در جهان طی هفت ماهه ۲۰۲۳ برابر با ۱۲۳ بوده که با استثنای افت سال ۲۰۲۰ به دلیل بروز بحران کووید-۱۹، روند عمومی آن طی ۶ سال اخیر افزایشی بوده است. متوسط رشد شاخص کل تولید صنعت ساخت طی هفت ماهه ۲۰۲۳ در مقایسه با مدت مشابه سال قبل نزدیک به یک درصد است. روند تغییرات شاخص تولید برای صنعت تولید ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی نیز مشابه کل صنعت ساخت بوده و نرخ رشد آن طی دو سال قبل بالاتر بوده و طی هفت ماهه سال جاری نرخ رشد شاخص تولید ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی به رقمی کمتر از کل صنعت ساخت یعنی به حدود ۰.۶۳ درصد رسیده است.

انجمن سازندگان تجهیزات صنعتی ایران

شاخص تولید کل صنعت ساخت و صنعت ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی

طی هفت ماهه ۲۰۱۸ الی ۲۰۲۳، ۲۰۱۵=۱۰۰

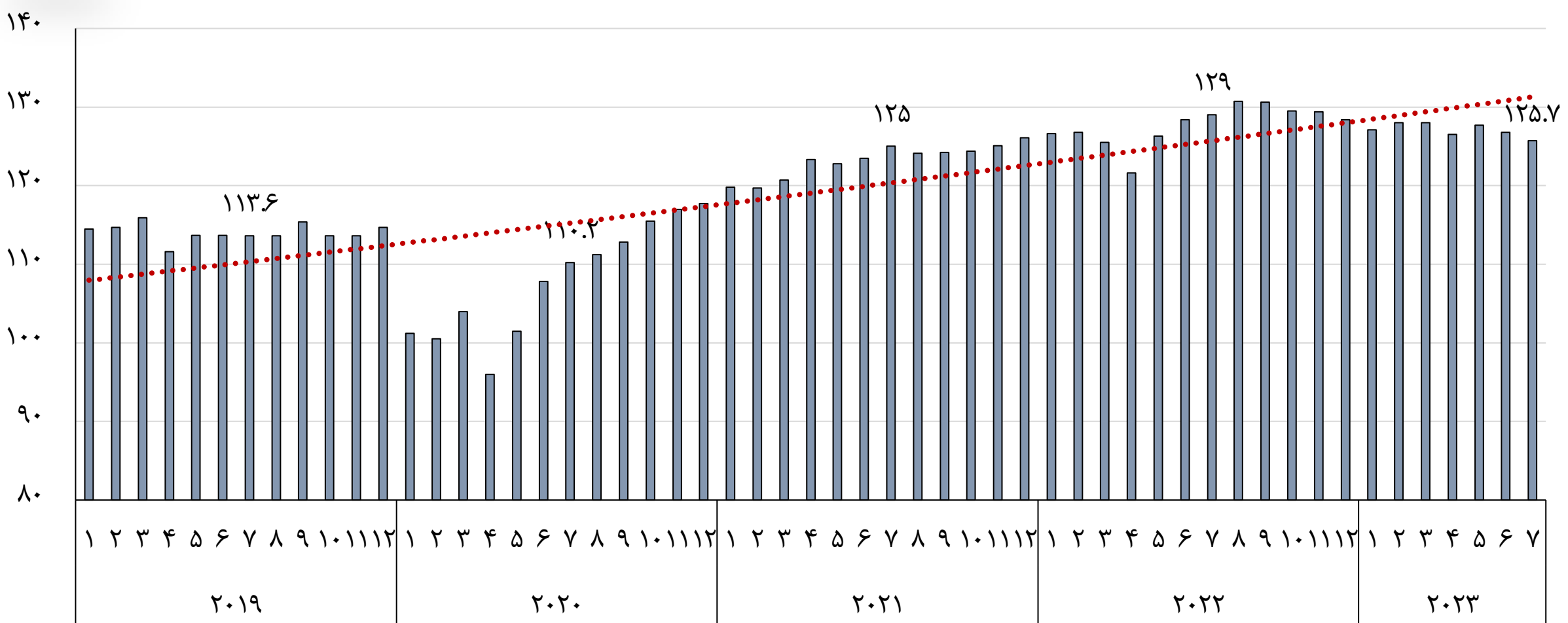
■ کل صنعت ساخت ■ صنعت تولید ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی

هفت ماهه ۲۰۱۸ هفت ماهه ۲۰۱۹ هفت ماهه ۲۰۲۰ هفت ماهه ۲۰۲۱ هفت ماهه ۲۰۲۲ هفت ماهه ۲۰۲۳

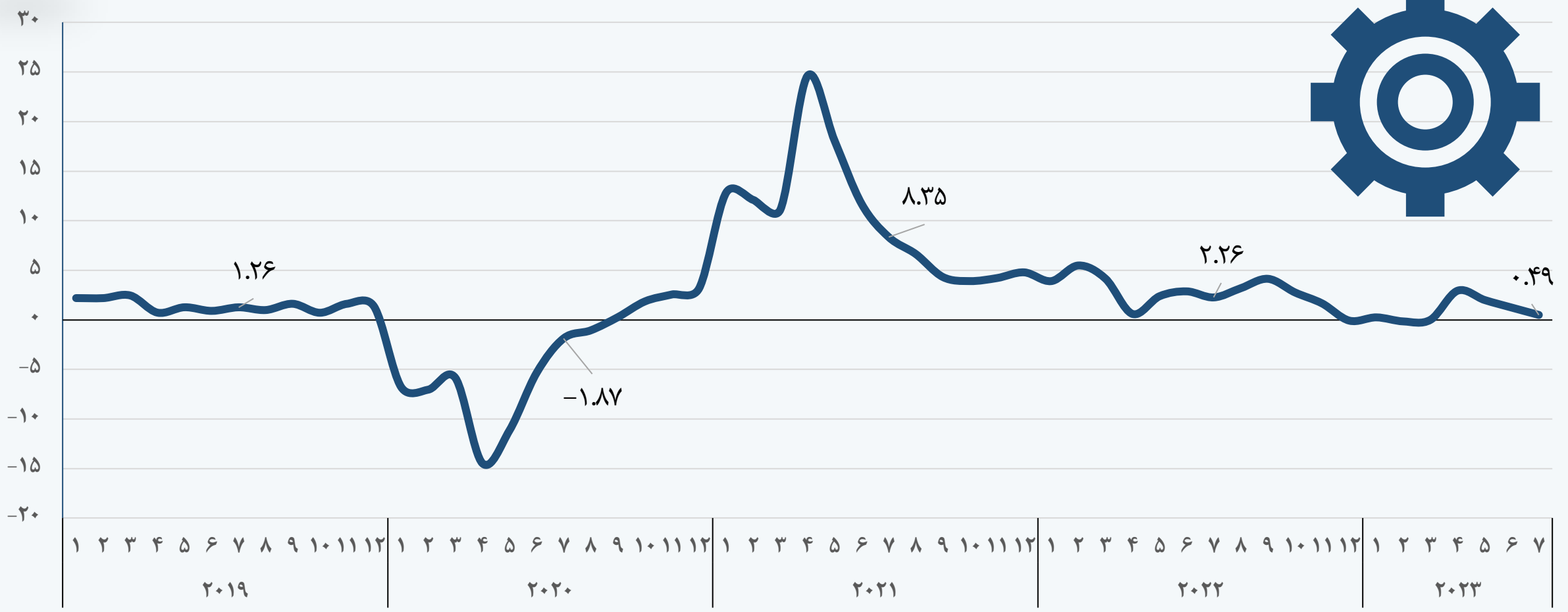
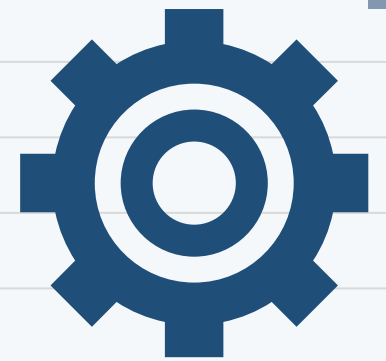

روند ماهانه شاخص تولید صنعت ماشین سازی و تجهیزات صنعتی جهان، ۱۰۰=۲۰۱۵

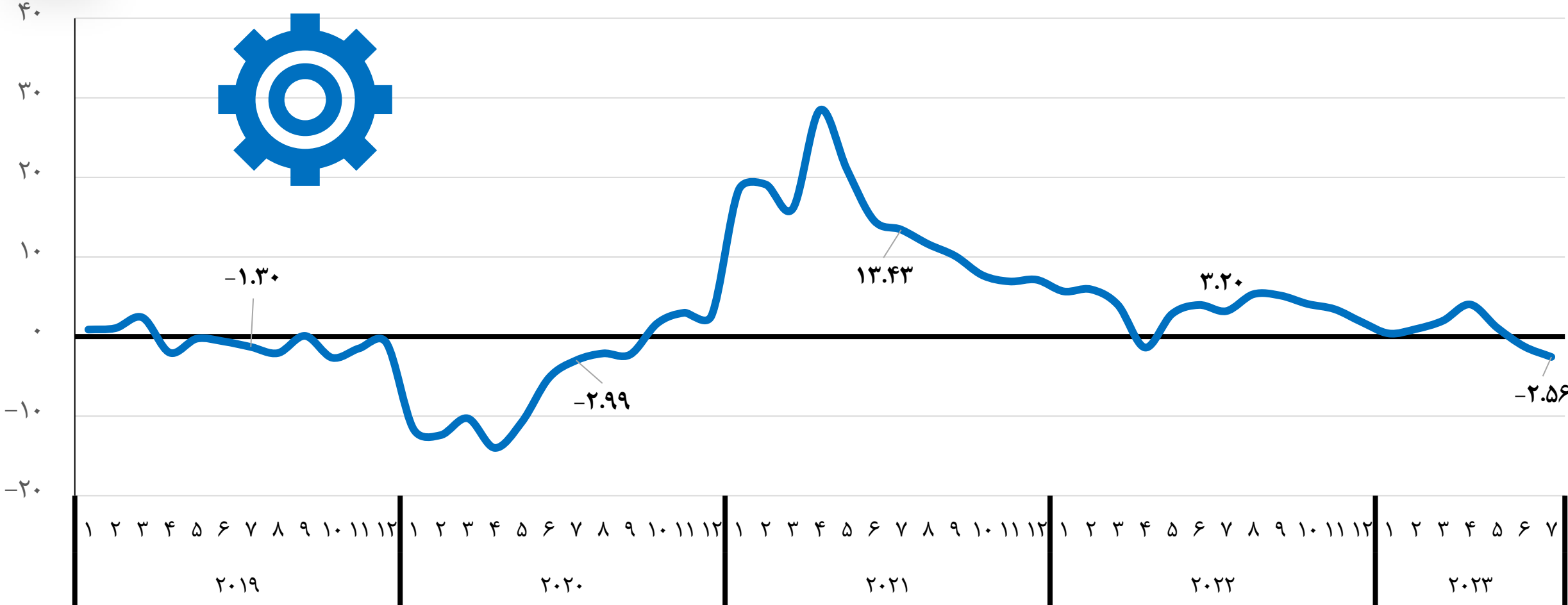
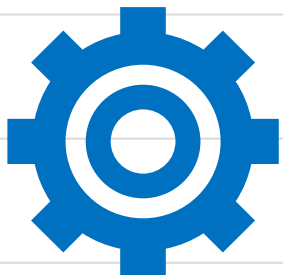
شاخص جهانی تولید صنعت ماشین آلات و تجهیزات صنعتی در هفتمین ماه میلادی یعنی جولای ۲۰۲۳ به ۱۲۶ واحد نزدیک شد که اگرچه از روند نزولی طی دو ماه منتهی به این ماه برخوردار بوده ولی همچنان در سطحی بالاتر از جولای سال ۲۰۱۹ (قبل از بروز بحران کووید و تهاجم روسیه به اوکراین) قرار دارد.

روند رشد شاخص تولید کل صنعت ساخت در جهان نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۲۰۱۵=۱۰۰

متوسط رشد شاخص کل تولید صنعت ساخت جهان در ماه جولای در مقایسه با ماه مشابه سال قبل به ۰.۴۹ درصد رسید که با وجود مثبت بودن، کمترین نرخ رشد نسبت به ارقام ماه‌های مشابه طی دو سال اخیر است.

رشد شاخص تولید ماشین آلات و تجهیزات صنعتی در جهان نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۲۰۱۵=۱۰۰

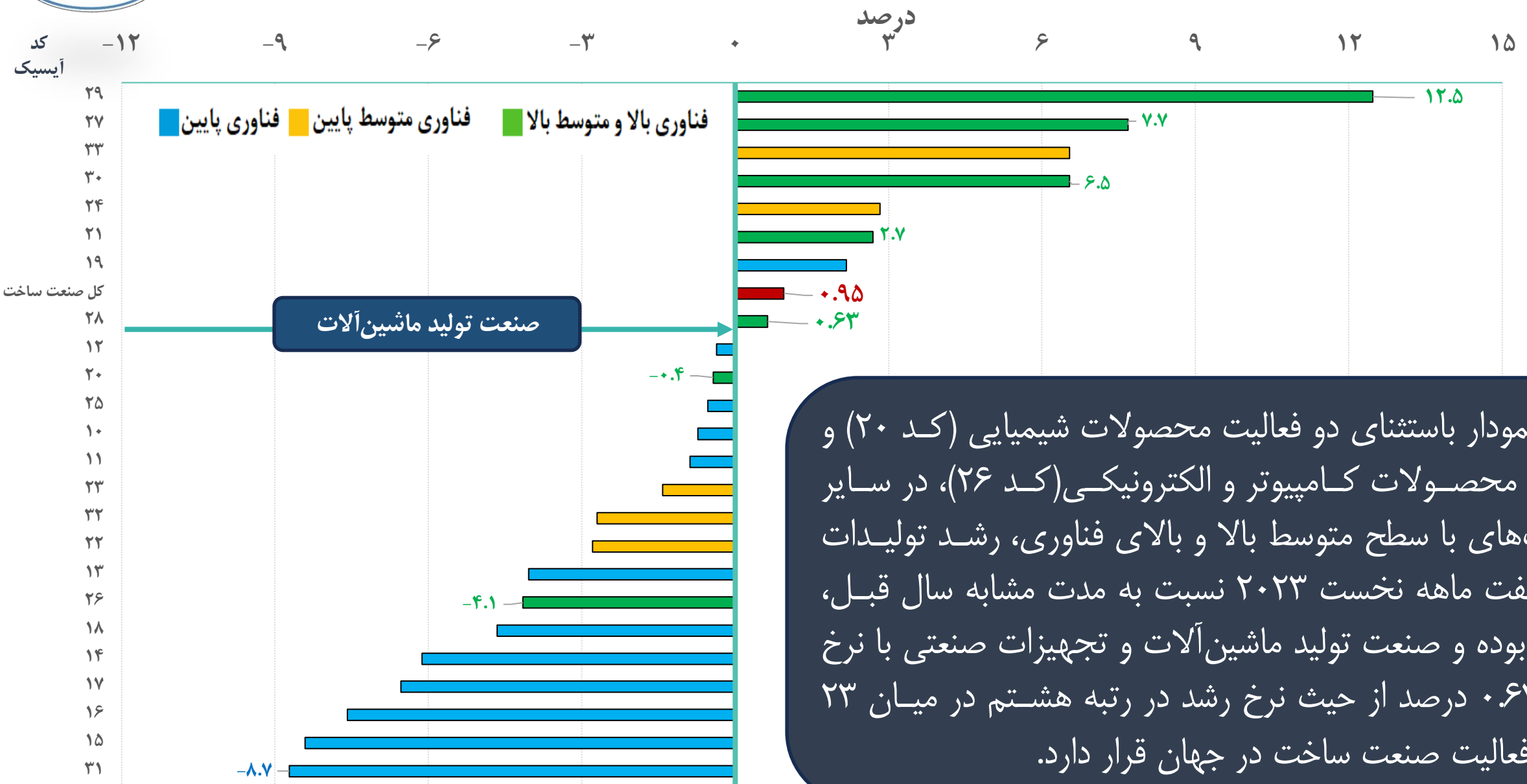
در ماه ژوئن ۲۰۲۳ نرخ رشد شاخص تولید صنعت ماشین آلات و تجهیزات صنعتی منفی شد و به منفی ۲.۵۶ درصد رسیده که نسبت به ارقام ۱۳.۴ درصد ژوئن ۲۰۲۱ و ۳.۲ درصد ژوئن ۲۰۲۲، کمترین رقم طی دو سال اخیر است. افت مزبور را می توان به افت سرمایه گذاری، کاهش سرعت رشد اقتصاد جهان و کاهش واردات کالاهای سرمایه ای در اقتصاد چین نسبت داد.

- بررسی تغییرات شاخص تولید به تفکیک فعالیت‌های صنعت ساخت طی هفت ماهه نخست ۲۰۲۳ نسبت به مدت مشابه سال قبل نشان می‌دهد که طی این مدت نرخ رشد ۸ رشته فعالیت، مثبت و نرخ رشد ۱۶ فعالیت، منفی بوده است.
- بالاترین نرخ رشد طی مدت مورد بررسی متعلق به رشته فعالیت تولید وسایل نقلیه (۱۲.۵ درصد-کد ۲۹) و کمترین نیز متعلق به رشته فعالیت تولید مبلمان (منفی ۸.۷ درصد-کد ۳۱) است.
- وفق طبقه‌بندی سازمان ملل، فعالیت‌های صنعتی بر حسب سطح فناوری به سه گروه صنایع؛ با سطح فناوری پایین (Low Tech)، متوسط-پایین (Medium-Low Tech) و متوسط-بالا و بالا (Medium High and High Tech) تقسیم می‌شوند. در این طبقه‌بندی صنعت تولید ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی به همراه تولید وسایل نقلیه (کد ۲۹)، تجهیزات الکتریکی (کد ۲۷)، تولید سایر تجهیزات حمل و نقل (کد ۳۰)، تولید دارو (کد ۲۱)، تولید مواد و محصولات شیمیایی (کد ۲۰) و تولید کامپیوتر (کد ۲۶) در گروه با سطح فناوری متوسط بالا و بالا قرار می‌گیرند.
- یکی از محرک‌های اصلی تحقق رشد مثبت شاخص تولید صنعت ساخت طی فصل دوم ۲۰۲۳، استمرار رشد صنایع با سطح فناوری متوسط بالا و بالا است. بر اساس گزارش یونیدو نرخ رشد گروه صنایع دارای سطح فناوری پایین و با سطح فناوری متوسط پایین در فصل دوم سال جاری نسبت به فصل مشابه سال قبل به ترتیب منفی ۲.۱ درصد و منفی ۰.۱ درصد بوده در حالی که گروه با سطح فناوری متوسط بالا و بالا نرخ رشد ۳.۵ درصد را طی فصل مزبور تجربه کرده‌اند.

نرخ رشد شاخص تولید در رشته فعالیت‌های صنعت ساخت طی هفت ماهه ۲۰۲۳ در مقایسه با مدت مشابه سال قبل -

وفق نمودار بااستثنای دو فعالیت محصولات شیمیایی (کد ۲۰) و تولید محصولات کامپیوتر و الکترونیکی (کد ۲۶)، در سایر فعالیت‌های با سطح متوسط بالا و بالای فناوری، رشد تولیدات طی هفت ماهه نخست ۲۰۲۳ نسبت به مدت مشابه سال قبل، مثبت بوده و صنعت تولید ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی با نرخ رشد ۰.۶۳ درصد از حیث نرخ رشد در رتبه هشتم در میان ۲۳ رشته فعالیت صنعت ساخت در جهان قرار دارد.